

סיכום פעילות הפורום לשנת הלימודים תשע"ה

פורום ראשי החוגים להוראת האנגלית למתמחים

מרכזת: ד"ר טלי רובוביץ-מן, חמדת הדרום - מכללה אקדמית לחינוך, יהדות והוראת

המדעים

מבוא

הפורום מספק מזה שנים מסגרת מקצועית פורה ותומכת לראשי חוגים להוראת אנגלית במכללות לחינוך. מסגרת זו מסייעת להם במילוי תפקידם על הצד הטוב ביותר ובקידום מטרות הקשורות להכשרת מורות ומורים לאנגלית ולהוראת האנגלית בבתי הספר בארץ.

מטרות הפורום

מטרת-העל של פורום ראשי החוגים להוראת אנגלית היא לפתח את הכשרת המורות והמורים לאנגלית במכללות להוראה כדי לקדם באופן מתמיד את רמתם המקצועית, ועל ידי כך גם את הוראת האנגלית בבתי הספר בארץ.

תכנית כללית של הפורום לשנת הלימודים תשע"ו

- * המשך קיום פעילויות מיוחדות (כגון סדנאות ומפגשים עם אנשי מקצוע) להעשרה אישית ומקצועית של חברי הפורום.
- * עיסוק בהשפעתה של רב-תרבותיות על הוראת שפה זרה - אולי גם במסגרת של יום עיון;
- * עיסוק בהשפעתה של שפת האם - ושפות נוספות של הלומד - על רכישת שפה זרה;
- * בחינה ביקורתית של תרומת הקורסים בספרות אנגלית למיומנויות השפה של המתכשרים להוראת אנגלית;
- * דיון בסוגיות הקשורות להכשרה המעשית ולאיימוני ההוראה, במיוחד לאור הרפורמה "אקדמיה-כיתה".

סיכום הפעילות לשנת הלימודים תשע"ה

יעדים שהוצבו לשנת הלימודים תשע"ה

1. לפתח את מיומנויות הניהול של ראשי החוגים לאנגלית באמצעות סדנאות מקצועיות שישולבו במפגשי הפורום.
2. לדון בזהות המקצועית של מורי-מורים ולפעול לקידום ההכרה בייחודיות של מקצוע ההכשרה להוראה.
3. לבחון באופן ביקורתי מודלים שונים של הכשרת מורים, ובפרט הכשרת מורים לאנגלית.
4. קיום יום עיון בנושא הקשור למודלים של הוראת אנגלית.
5. קיום סיור מקצועי במרכז החדש להוראת אנגלית במכללת גורדון בחיפה.

סיכום הפעילות

- בשנת הלימודים תשע"ה התמקדה פעילות פורום האנגלית למתמחים באתגרים העומדים בימים אלה בפני ראשי החוגים לאנגלית במכללות להוראה, מכמה היבטים:
1. אתגרים המובנים בתפקידי ניהול בדרג הביניים, כגון ניהול צוות של עמיתים, איזון בין הצרכים המקצועיים לבין צרכי המכללה ואילוצי המערכת, התמודדות עם דרישות אדמיניסטרטיביות וביורוקרטיות ועוד. נוסף לדיונים בנושאים אלה במפגשים החודשיים של הפורום, זכינו גם להשתתף בסדנת ניהול מוצלחת ביותר שהנחתה **חגית לקר**, ראש מרכז אדם - לפיתוח סגלי מינהל במכללות, מכון מופ"ת. לסדנה הוקדש יום במהלך חופשת הסמסטר (מפגש כפול), והמשתתפות קיבלו בה הזדמנות לשתף באתגרי הניהול שהון חוות בעבודתן ולקבל מענה מקצועי, רלוונטי ומפרה. המשתתפות תרמו באופן פעיל ומעורב להתנהלות הסדנה וגילו עניין רב בנושאים שהועלו. חשנו שהסדנה סיפקה לנו הזדמנות להכיר זו את זו טוב יותר, ורבות מהמשתתפות הביעו משאלה לסדנת המשך כזו.
 2. אתגרים מקצועיים הקשורים בשינויים ארציים במערך ההכשרה להוראה, כגון מעבר של חלק מהמכללות לות"ת ורפורמת "אקדמיה-כיתה" שיוצאת לדרך בשנה הבאה. בהקשר זה הועלו קשיים שרלוונטיים במיוחד להכשרה להוראת שפה זרה בקרב סטודנטים שבעבור רובם השפה הזו - אנגלית - איננה שפת האם. רוב הבעיות קשורות להעברת מרכז הכובד לשיקולים אקדמיים

וכלכליים, לעתים על חשבון שיקולים פדגוגיים. דוגמאות שהועלו לבעיות מסוג זה הן מספר רב מדי של סטודנטים בחלק מהקורסים בתכניות ההכשרה להוראת אנגלית במכללות הגדולות, ומיעוט הזדמנויות לדבר ולכתוב באנגלית ברמה גבוהה בתקופת העבודה המעשית בבתי הספר, בקרב הסטודנטים שיעברו לתכנית ה"אקדמיה כיתה". זאת משום שעל פי תכנית זו כל הקורסים האקדמיים והלשוניים באנגלית אמורים להתקיים רק בשתי השנים הראשונות להכשרה. הועלתה אפשרות שהפורום יכתוב מכתב לגורמים במשרד החינוך במטרה להגביר את המודעות לבעיות הללו של סטודנטים להוראת אנגלית. עוד הוצע שראשי החוגים לאנגלית במכללות שבהן הכשרת המורות לאנגלית תהיה במתכונת החדשה יפעלו בתוך המכללה להשאר קורסי אנגלית גם לאחר השנתיים הראשונות, בד בבד עם העבודה המעשית.

3. הצורך לאזן בין המחסור התמידי במורים מקצועיים מוסמכים להוראת אנגלית לבין העלאת רמת מיומנויות השפה האנגלית בקרב סטודנטים להוראת אנגלית. זאת בעקבות דוח קרן צ'ארלס קלור על מצב הוראת האנגלית בבתי הספר בארץ ודוח הכנסת שהתפרסם בעקבותיו, ולפיהם אחת מהבעיות העיקריות בהוראת האנגלית בארץ היא מיומנויות לשוניות נמוכות באנגלית בקרב מורים לאנגלית ששפת אָמם איננה אנגלית. בהקשר זה אירחנו באחד ממפגשי הפורום את **ד"ר אלישבע ברקון**, ראש החוג לאנגלית באורנים - המכללה האקדמית לחינוך. ד"ר ברקון הציגה בפנינו את השינויים שביצעה במכללת אורנים במדיניות הקבלה ללימודי הוראת אנגלית ובתכנית הלימודים עצמה, כדי לשפר בצורה ניכרת את רמת האנגלית של בוגרי התכנית. הרצאתה עוררה דיונים ערים גם במפגשים הבאים, שעיקרם בחינת האפשרות ליישם שינויים כאלה גם במכללות אחרות, למשל במכללות קטנות ובמכללות המצויות בפריפריה הגאוגרפית והחברתית בארץ. באזורים אלה העלאה דרסטית של דרישות הקבלה ללימודים הקשורות לרמת האנגלית עלולה לצמצם מאוד את מספר הסטודנטים להוראת אנגלית, הקטן שם ממילא, ואף לגרום למצב חמור יותר שבו מורים שאינם מוסמכים להוראת אנגלית - או שאינם מוסמכים כלל להוראה - נדרשים ללמד אנגלית בבתי הספר, כתוצאה ממיעוט בוגרי תכניות הכשרה להוראת אנגלית. כחלק מדיון זה אירחנו באחד ממפגשי הפורום את **תמר גלאי-גת**, מנכ"לית קרן קלור לישראל, וערכנו אתה דיון פתוח בניסיון למצוא דרכים שבהן הקרן תוכל לעזור לתכניות להוראת אנגלית במכללות

להעלות את רמת האנגלית של הבוגרים, ואף להיות מעורבות בתהליכי ההתפתחות המקצועית של בוגריהן.

מסמך/ מסמכים/תוצר/תוצרים שפותחו בפורום

תכנית יום העיון שמתקיים ב-30 ביוני 2015, פרי שיתוף פעולה בין פורום ראשי החוגים לאנגלית והפורום הישראלי לכתיבה אקדמית.

בסימן אישי

כאמור, אחת המשאלות שהעלו חברות הפורום היא המשך לסדנת הניהול שקיבלנו השנה, ובאופן כללי יותר - המשך קיום פעילויות "מחוץ לקופסה" להעשרה אישית שלנו כמכשירות להוראה וכמנהלות, מעבר לעיסוק בסוגיות ספציפיות הקשורות להוראת אנגלית. ובנימה אישית שלי, שמחתי לראות קבוצת חברות ועמיתות אכפתיות ומחויבות באופן עמוק לתפקידן ולשליחותן, שעשו מאמץ שאינו מובן מאליו להשתתף במפגשי הפורום ולתרום להם באופן פעיל, מעורב ופורה.